LAUSUNTO

08.06.2017

MAAHANMUUTTOVIRASTO
MIGRATIONSVERKET
FINNISH IMMIGRATION SERVICE

Eduskunta
Ulkoasiainvaliokunta

UaV@eduskunta.fi

EDUSKUNNAN ULKOASIAINVALIOKUNNAN ASIANTUNTIJAKUULEMINEN O 29/2017 VP, 9.6.2017, MAAHANMUUTTOVIRASTON LAUSUNTO

Maahanmuuttoviraston oikeus- ja maatietoyksikön maatietopalvelu tuottaa ajantasaista lähtömaatietoa turvapaikkapäätöksenteon tueksi. Maatietopalvelu laatii kaksi kertaa vuodessa tilannekatsaukset keskeisistä lähtömaista (Afganistan, Irak ja Somalia), joissa käsitellään ko. valtion turvallisuusolosuhteita ja siihen vaikuttavia merkittävimpiä tapahtumia ja turvallisuusvälikohtauksia. Viimeisimmät tilannekatsaukset on laadittu 12.5.2017. Tuoreimmat tilannekatsaukset julkaistaan migri.fi -sivuilla maanantaina 12.6.2017.

Tilannekatsausten lähteinä käytetään Maahanmuuttoviraston käytössä olevaa julkista aineistoa. Maatietopalvelu laatii myös muista lähtömaista tilannekatsauksia sekä muita raportteja tarpeen mukaan. Lähteinä maatietopalvelu käyttää laajasti kansainvälisten järjestöjen (YK ja UNHCR) raportteja sekä kansalaisjärjestöjen ja ihmisoikeusjärjestöjen raportteja sekä erilaisia uutisaineistoja. Ne tallennetaan lähtömaatietokanta Tellukseen, jossa ne ovat Maahanmuuttoviraston ja tärkeimpien sidosryhmien käytössä. Lähtömaatietoa hankitaan ja vaihdetaan aktiivisesti myös Euroopan turvapaikka-asioiden tukiviraston EASOn lähtömaatietoverkostoissa (COI networks), joihin ao. maan tutkija osallistuu. COI-verkostoista keskeisimpiä ovat Irak, Afganistan, Somalia, Syyria, Venäjä ja Iran. Maatietopalvelu osallistuu yhteisten EASO-raporttien laatimisprosessiin COI-verkostojen kautta mm. Afganistanin ja Somalian osalta. Maatietopalvelun käytössä ovat myös muiden EU-maiden raportit julkisen EASOn COI-portaalin kautta. Tällä hetkellä EASOn COI-portaalin on tallennettu 10 155 dokumenttia, joista 9501 on julkisia. Portaaliin on integroitu viiden maan tietokannat mukaan lukien Suomen. Muut jäsenmaat, EASO ja Euroopan komissio tallentavat lähtömaaraporttinsa suoraan portaaliin.

Maahanmuuttoviraston oikeuspalvelu valmistelee viraston ohjeet, ml. ohjeet keskeisistä lähtömaista tulevien turvapaikanhakijoiden hakemusten käsittelyä ja ratkaisemista koskevat soveltamisohjeet. Soveltamisohjeet valmistellaan tiiviissä yhteistyössä turvapaikkayksikön kanssa ja niiden tarkoituksena on tukea turvapaikkapäätöksentekoa antamalla suuntaviivat ulkomaalaislain yhdenmukaiselle soveltamiselle. Ohjeet käsittelevät kansainvälisen suojelun myöntämisen yleisten edellytysten lisäksi tietystä maasta tulevien turvapaikanhakijoiden hakemuksia ratkaistaessa huomioon otettavia seikkoja. Soveltamisohjeet perustuvat ajankohtaiseen lähtömaatietoon sekä ajantasaiseen oikeuskäytäntöön. Yksittäistä hakemusta ratkaistaessa on kuitenkin otettava huomioon hakijan esittämien perusteiden kannalta merkityksellinen ajantasainen maatieto ja oikeuskäytäntö. Ohjeen tavoitteena on tukea viivytyksetöntä päätöksentekoa ja asiakkaiden yhdenvertaista kohtelua. Lisäksi ohjeen tavoitteena on edistää Maahanmuuttoviraston toiminnan tuloksellisuutta. Seuraavat ajantasaisen

PL 18, 00581 Helsinki
puh. 0295 430 431
faksi 0295 411 720

PB 18, 00581 Helsingfors
tfn 0295 430 431
fax 0295 411 720

P.O. Box 18, FI-00581 Helsinki, Finland
tel. +358 295 430 431
fax +358 295 411 720

maatiedon perusteella laaditut Afganistania, Irakia ja Somaliaa koskevat soveltamisohjeet valmistuvat 9.6.2017. Asiasta tiedotetaan migri.fi -sivuilla maanantaina 12.6.2017.

Soveltamisohjeet käsittelevät turvapaikan sekä toissijaisen suojelun myöntämisen yleisten edellytysten arvioinnin lisäksi kutakin lähtömaata koskevan nk. maalinjauksen, jossa maatiedon perusteella arvioidaan maan eri alueilla esiintyvän, aseellisesta selkkauksesta johtuvan mielivaltaisen väkivallan tasoa ja vaikutusta siviiliväestöön, UlkL 88 §:n 1 momentin 3 kohdan soveltamista silmällä pitäen. Mikäli turvapaikan tai tois-sijaisen suojelun antamisen edellytykset eivät UlkL 87 §:n tai UlkL 88 §:n 1 tai 2 momenttien perusteella tietyn hakijan kohdalla täyty, toissijaista suojelua myönnetään UlkL 88 §:n 1 momentin 3 kohdan perusteella henkilökohtaisiin olosuhteisiin katsomatta sellaisille hakijoille, joiden lähtömaan kotipaikkakunnalla väkivallan aste on yltänyt sellaiselle äärimmäisen korkealle tasolle, jonka johdosta kuka tahansa alueelle saapuva ja siellä oleskeleva siviilihenkilö voi kärsiä vakavaa haittaa pelkän läsnäolonsa vuoksi. Muissa tapauksissa UlkL 88 §:n 1 momentin 3 kohdan soveltaminen edellyttää harkintaa siitä, onko hakijan henkilökohtaisissa olosuhteissa sellaisia seikkoja, joiden johdosta on merkittäviä perusteita uskoa että hakija kärsisi vakavaa, aseellisesta selkkauksesta johtuvasta mielivaltaisesta väkivallasta aiheutuvaa haittaa palatessaan kotipaikkakunnalleen.

Maahanmuuttoviraston lausunnon laatimishetkellä voimassa olevien maalinjausten mukaan Afganistanissa Helmandin maakunta ja Irakissa aktiiviset rintamalinjat, kuten Mosul ja Tel Afar ovat sellaisia alueita, joilla aseellisesta selkkauksesta johtuva mielivaltaisen väkivallan taso on äärimmäisen korkea ja joilta tuleville turvapaikan-hakijoille myönnetään vähintään toissijaista suojelua UlkL 88 §:n 1 momentin 3 kohdan perusteella. Näissäkin tapauksissa sisäisen paon mahdollisuus (UlkL 88 e §) saattaa tulla sovellettavaksi. Maalinjauksista huolimatta kussakin tapauksessa tehdään aina yksilöllinen kansainvälistä suojelua koskeva harkinta.

Turvapaikkayksikön henkilöstön osaamista kehitetään jatkuvasti maatieto-, linjaus-, lainsäädäntö- ja tietojärjestelmäkoulutuksin niin, että koulutustilaisuuksia on noin 2-3 kuukaudessa. Lisäksi tulosalueilla esimiehet ja heidän sijaisensa tukevat henkilöstön työtä ns. päätösklinikoilla, joissa ratkotaan yhdessä päätösesityksiin liittyviä ongelmakohtia.

Ylijohtaja Jaana Vuorio

Tulosalueen johtaja Annika Lumikari

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Maahanmuuttovirasto 08.06.2017 klo 13:39. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jakelu Eduskunnan ulkoasiainvaliokunta

LAUSUNTO